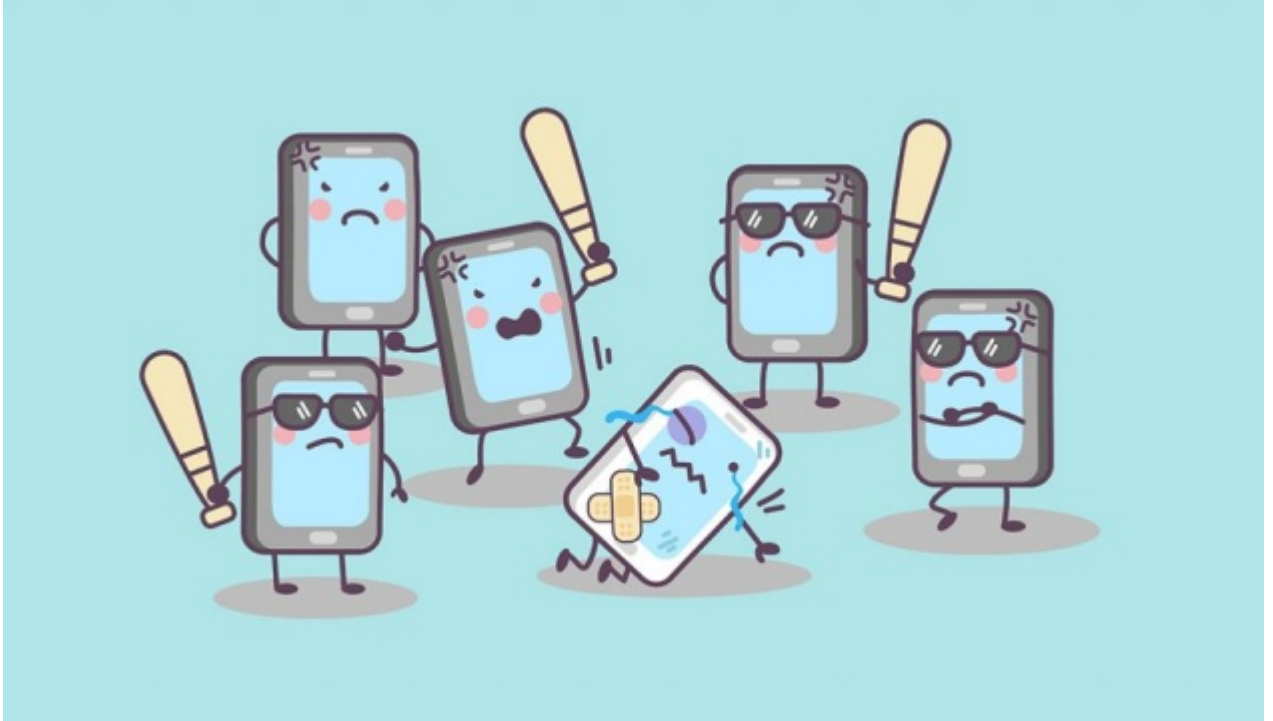

Кібербулінг — систематичне цькування та вчинення насильства за допомогою засобів електронної комунікації. Він може відбуватися в соціальних мережах, месенджерах, ігрових платформах та мобільних телефонах. Це неодноразова поведінка, спрямована на залякування, провокування гніву чи приниження тих, проти кого він спрямований.

Причинами кібербулінгу можуть бути:

- потреба кривдника відчувати себе сильнішим за когось;
- жага популярності;
- низька самооцінка та бажання самоствердитись;
- неусвідомлення дитини, що його чи її дії комусь шкодять;
- відсутність співпереживання та емпатії.

Наслідки кібербулінгу

Коли відбувається кібербулінг, то у дитини може виникнути відчуття, що її атакують всюди, навіть вдома, і порятунку немає.

Наслідки можуть бути тривалими і впливати на дитину різними способами:

- психологічно — дитина засмучена, відчуває себе збентежено, іноді навіть злою;
- емоційно — почуття сорому та втрата зацікавленості в улюблених речах, зміна настрою;

- фізично — почуття втоми (втрата сну) або навіть такі симптоми, як болі в животі та головний біль.

Булінг за допомогою засобів електронної комунікації небезпечний для психологічного здоров'я жертв. Цькування часто призводить до депресії та інших розладів серед дітей та підлітків, у них знижується самооцінка, вони частіше думають про деструктивну поведінку, що може спричинити заподіяння шкоди оточуючим та собі.

Чому діти не повідомляють про кібербулінг?

За даними ЮНІСЕФ, в Україні кожен п'ятий підліток визнавав себе жертвою онлайн-знущань, а кожен десятий – регулярно брехав батькам або друзям про час, проведений у соцмережах. Чому ж діти, що постраждали від кібербулінгу, не повідомляють про це?

1. Страх помсти

Часто дітям здається, що повідомлення про булера не принесе жодної користі. Більше того – боятися, що булер лише погіршить їхнє життя. Якщо вони все-таки розмовляють із дорослим, часто просять обіцяти, що вони не повідомлятимуть про події та не будуть з цим щось робити.

2. Низька самооцінка

Коли дитина дуже самокритична або їй бракує впевненості, вона може думати, що заслуговує на кібербулінг і, як результат, погоджується з поганим ставленням.

3. Нemoжливiсть розпізнати знущання

Фізичний булінг легше розпізнати, ніж кібербулінг. Діти можуть не усвідомлювати, що це також є формою знущання.

4. Думають, що це не допоможе

Попри весь прогрес у запобіганні кібербулінгу, багато дітей вважає, що дорослі не допоможуть. І чим старшою стає дитина, тим менше ймовірності, що вона повідомить про злочин.

5. Не знають, як повідомити

У випадках, пов'язаних із кібербулінгом, особа, яка здійснює знущання, часто є анонімом, тому діти часто не знають, чи допоможе повідомлення про знущання зупинити це. Вони також не впевнені, як саме та кому повідомити про знущання в Інтернеті.

6. Страх втратити доступ до Інтернету

Більшість дітей не повідомляють, бо боятися, що їхні батьки або вчителі більше не дозволять їм використовувати свої гаджети.

Натомість розв'язання питань кібербулінгу повинно передбачати зберігання копій листування, блокування злочинця в онлайні, зміну паролів або номерів телефонів та повідомлення в кіберполіцію про залякування.

Законодавство

В Україні діє законопроект, який визначає поняття “булінг” та вводить адміністративну відповідальність за нього. Булінг карається штрафом у розмірі 850-1700 гривень або громадськими роботами на 20-40 годин. Для групи осіб, які знущаються з інших, і для порушника, який займається цькуванням неодноразово впродовж року, покарання підсилені. Для них – штраф 1700-3400 гривень або громадські роботи на термін 40-60 годин. Такий ступінь покарання закон визначає для підлітків віком 14-16 років, які займаються булінгом, однак його будуть накладати на батьків чи опікунів.

Якщо керівник освітнього закладу не повідомить Національну поліцію про факти булінгу, його чекає штраф у розмірі 850-1700 гривень або виправні роботи на один місяць з відрахуванням 20% заробітку.

Поняття кібербулінгу введено в правове поле українського законодавства Законом України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)” від 18 грудня 2018 року. Відповідно до статті 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення, держава має реагувати на цькування та інші дії, які вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров’ю потерпілого. Водночас під булінгом (цькуванням) розуміється діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, зокрема із застосуванням засобів електронних комунікацій.

Чат-бот “Кіберпес”

Міністерство цифрової трансформації у співпраці з #ЮНІСЕФ випустило чат-бот «Кіберпес». У чат-боті можна дізнатись про те, як діяти дітям, батькам і вчителям у випадку кібербулінгу.

Чат-бот у Telegram і Viber допоможе дізнатись, як визначити кібербулінг, як самостійно видалити образливі матеріали з соціальних мереж, а також куди звертатись за допомогою.

У чат-боті можна знайти інформацію про те:

що таке «кібербулінг» та як він проявляється;

як визначити контент, що містить кібербулінг;

що робити, якщо вас кібербулять;

як видалити матеріали, що містять кібербулінг;

як попередити кібербулінг;

як не бути кібербулером.

Як говорити з дитиною про безпеку в інтернеті?

1. Розпочинайте розмову змалечку

Щойно ваша дитина починає користуватися гаджетом – саме час поговорити з нею про поведінку та безпеку в інтернеті.

2. Ініціюйте бесіди

Не чекайте, коли дитина розпочне розмову. Використовуйте повсякденні можливості, щоб поговорити зі своїми дітьми про їхню присутність в інтернеті, досвід та ваші очікування.

3. Повідомляйте про свої очікування

Чітка комунікація цінностей може допомогти вашим дітям приймати продуманіші рішення, коли вони стикаються зі складними ситуаціями. Наприклад, уточнюйте, що ви вважаєте неприйнятною поведінкою.

4. Будьте терплячими та надавайте підтримку

Важливо надавати інформацію повторно та в невеликих дозах, щоб вона залишилась в пам'яті. Якщо ви продовжите спілкуватися зі своїми дітьми, ваше терпіння та наполегливість матиме результати.

Куди звертатися за допомогою?

Урядова консультаційна лінія з питань безпеки дітей в інтернеті 1545 (3)

Вже третій рік в Україні працює урядова консультаційна лінія з питань безпеки дітей в інтернеті – 1545 (далі обрати 3). За цей час спеціалісти опрацювали близько 600 звернень українців.

Лінія була створена із метою підвищення рівня обізнаності дітей, батьків та спеціалістів, які працюють у контакті із дітьми про попередження та реагування на ризики, із якими діти можуть зіткнутися в інтернеті.

Звернутися на лінію можна анонімно, цілодобово та безкоштовно.

Психологічна лінія підтримки на тему онлайн-ризиків

Цього року розпочала роботу консультаційна психологічна лінія підтримки #stop_сехтинг для дітей, що постраждали від онлайн-ризиків. Також за допомогою можуть звернутись батьки, діти яких є постраждалими в інтернеті.

Діти та батьки можуть напряду звернутися за допомогою на сайті, заповнити анкету та отримати психологічну підтримку спеціаліста #stop_сехтинг. Консультації є конфіденційними та безкоштовними. Разом з психологом ви знайдете рішення кризової ситуації, а також створити алгоритм протидії схожих ризиків та захисту дитини в інтернеті.